

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 269

van **TOM ONGENA**

datum: 17 januari 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Fraude met Europese landbouwsubsidies - Controle

Op Sicilië heeft Justitie beslag gelegd op 151 landbouwbedrijven. Twee maffiafamilies zouden in enkele jaren tijd voor meer dan 10 miljoen euro aan Europese landbouwsubsidies hebben achterovergedrukt.

Blijkbaar gebeurt Europese landbouwsubsidiefraude op grote schaal in Italië. Vaak heeft de maffia daar de hand in. Vermits Italië ongeveer 4 miljard euro rechtstreekse landbouwsteun per jaar krijgt en daarbovenop nog eens specifieke projectsteun voor rurale ontwikkeling, is het risico op onregelmatige besteding van Europees geld groot. Een maffijager schat dat zo'n 60 procent van de Europese landbouwsubsidies die op Sicilië worden uitgekeerd, terecht komt in verkeerde handen. Er worden zelfs slinkse trucjes gebruikt, zoals het aanvragen van subsidies op naam van mensen die overleden zijn. Om de een of andere onverklaarbare reden wordt dat blijkbaar zelfs niet gedetecteerd. Met subsidiefraude is doorgaans weinig geweld gemoeid, en dat maakt het risico laag. Daarnaast gaat het om moeilijk op te sporen misdrijven. Fraude veroorzaakt nauwelijks ophef en op de koop toe is het risico op een effectieve celstraf minimaal. Deze factoren verklaren volgens de maffijager waarom Europese landbouwsubsidiefraude erg aantrekkelijk is voor de maffia.

Gelukkig is Vlaanderen Sicilië niet en beschikken wij over een zeer performant controlesysteem. Het is immers al jaren bekend dat het aandeel foutieve bestedingen van EU-geld in Vlaanderen zeer laag ligt. Toch geven verhalen als deze te denken in tijden dat er verder bekibbeld wordt op het landbouwbudget, terwijl de boeren voor zeer grote uitdagingen staan. Dan hebben we er met zijn allen belang bij om het beschikbare geld correct te besteden. Wat in Vlaanderen kan, zou ook in de rest van Europa moeten gebeuren, namelijk performante besteding van EU-geld en een gedegen controlebeleid.

1. Zal de minister bij de Europese instanties uitleg vragen over de mistoestanden die werden blootgelegd op Sicilië?
2. Is Italië een alleenstaand geval of is er ook in andere EU-lidstaten sprake van aanzienlijke fraude met Europese fondsen?

Zo ja, in welke andere EU-lidstaten doet het probleem van subsidiefraude zich op vrij grote schaal voor?

3. Zal er worden aangedrongen op een strenger toezicht en performantere controle in alle Europese lidstaten?

4. Kan een verplichte digitalisering daarin een determinerende rol spelen?
5. Hoe evolueerde het aandeel foutieve bestedingen in Vlaanderen de afgelopen jaren? Graag een overzicht voor de periode 2015 tot heden.
6. Hoe verhoudt de foutenmarge van Vlaanderen zich tegenover het Europese gemiddelde?
7. Zullen er met het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) in het vooruitzicht extra maatregelen worden opgelegd door Europa om de correcte besteding van EU-geld te verzekeren?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 269 van 17 januari 2020

van **TOM ONGENA**

1. De Europese instellingen die toezien op de publieke uitgaven communiceren periodiek over hun activiteiten en bevindingen. Het gaat hierbij om de jaarrapporten van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, de jaarrapporten van het Europese Anti-Fraude Agentschap OLAF, de rapporten en adviezen van de Europese Rekenkamer en de thematische rapporten van Europese Commissie. Deze rapporten zijn publiek en bevatten gedetailleerde informatie. Specifieke cases in individuele lidstaten worden niet door de uitvoerende macht van andere lidstaten, maar door voornoemde EU-instellingen onderzocht en juridisch vervolgd.
2. Ik verwijs naar de jaarrapporten van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad betreffende *'De bescherming van de financiële belangen van de EU – fraudebestrijding'*, evenals naar de OLAF-jaarrapporten.
3. De Europese Unie delegeert het toezicht en controle op uitgaven in het kader van het EU-landbouwbeleid aan de lidstaten. Steekproefgewijs worden door de Europese instellingen audits uitgevoerd waarbij wordt nagegaan of de nationale controlesystemen betrouwbaar en performant zijn. Op die manier worden de risico's op onrechtmatige uitgaven beperkt. De Europese Rekenkamer hanteert een foutendrempel van maximaal 2 % als aanvaardbaar. Niet alle fouten die worden vastgesteld zijn frauduleus, het betreft evenzeer administratieve of andere tekortkomingen.
4. Ja, digitalisering is een belangrijk middel om menselijke fouten te beperken.
5. Tabel 1. Foutenmarges voor Vlaanderen berekend in de periode 2016-2019 voor pijler 1 en pijler 2 van het Europees Gemeenschappelijke Landbouwbeleid

GLB	Aanvraag- jaar 2015	Aanvraag- jaar 2016	Aanvraag- jaar 2017	Aanvraag- jaar 2018
Pijler 1	0.86%	0.38%	0.51%	0.37%
Pijler 2	1.12%	3.19%	1.34%	1.11%

6. Uit de vergelijking van tabel 1 en tabel 2 blijkt dat de foutenmarge in Vlaanderen constant en significant lager is dan het EU-gemiddelde.

Tabel 2. Gemiddelde foutenlast voor alle EU-lidstaten

GLB	Aanvraag- jaar 2015	Aanvraag- jaar 2016	Aanvraag- jaar 2017	Aanvraag- jaar 2018
Pijler 1	1.99%	1.92%	1.83%	Nog niet beschikbaar
Pijler 2	4.11%	3.37%	3.21%	Nog niet beschikbaar

7. De voorstellen van de Europese Unie met betrekking tot het nieuwe GLB worden momenteel besproken in de Raad en het Europees Parlement. De beheersing van de foutenmarges is daarbij een belangrijk uitgangspunt.